

[=]

c i e m e n

centre

internacional

escarré per a les

[minories]

ètniques i les

nacions

[MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL CIEMEN

ANY 2009]

ÍNDEX

ÀMBIT DEL CONEIXEMENT

1. Recerca

Mercator - Dret i Legislació Lingüística

- 1.1. Continuació de les línies de treball pròpies
- 1.2. Posada en funcionament de la Xarxa Mercator de Centres sobre Diversitat Lingüística
- 1.3. Col·laboració amb la Secretaria de Política Lingüística

2. Difusió

2.1. Publicacions

- 2.1.1. Revista *Europa de les Nacions*
- 2.1.2. Diari digital *Nationalia*
- 2.1.3. Mapa *Peoples of the world*
- 2.1.4. Principals col·laboracions escrites

2.2. Exposicions itinerants

- 2.2.1. Les llengües, un gran tresor
- 2.2.2. Mots amb arrels
- 2.2.3. Les llengües a Catalunya
- 2.2.4. Les llengües dels catalans
- 2.2.5. Punt d'informació Dungun
- 2.2.6. Las lenguas, un grand tresaur

2.3. Altres activitats rellevants

- 2.3.1. Actes a la sala Abat Escarré (Espai CIEMEN)
- 2.3.2. Actes arreu de Catalunya
- 2.3.3. Actes fora de Catalunya

3. Centre de Documentació i arxiu

3.1. Biblioteca

3.2. Publicacions periòdiques

3.3. Hemeroteca

3.4. Arxiu

3.5. Visites

3.6. Manteniment del fons

3.7. Projecte National Movements & Intermediary Structures in Europe (NISE)

ÀMBIT DEL REONEIXEMENT

1. Participació en organismes internacionals

- 1.1. EURALAT
- 1.2. Fòrum Social Mundial (FSM)
- 1.3. Fòrum Social Català (FSCat)
- 1.4. Consell de Drets Humans de l'ONU (Ginebra)
- 1.5. ECOSOC, Nacions Unides (Nova York)
- 1.6. Conferència de Nacions sense Estat d'Europa (CONSEU)
- 1.7. Oficina Europea de les Llengües Menys Difoses (EBLUL)
- 1.8. Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity - NPLD)
- 1.9. Associació Diverslinguae

2. Altres activitats rellevants en l'àmbit internacional

3. Participació en altres entitats/organismes nacionals

- 3.1. Observatori de la Llengua Catalana
- 3.2. Cercle XXI

4. Altres activitats rellevants en l'àmbit nacional

- 4.1. Onze de Setembre: Fira de la Terra i Festa de la Llibertat

ÀMBIT DE COOPERACIÓ

1. Projectes en curs

2. Projectes per als quals s'ha demanat subvenció

GUARDONS

ÀMBIT DEL CONEIXEMENT

1. RECERCA

Mercator - Dret i Legislació Lingüístics

Mercator és una xarxa composta de tres centres de recerca i documentació situats a tres nacions sense estat d'Europa: Frísia, Gal·les i Catalunya, creat el 1987 a partir d'una iniciativa de la Comissió Europea. Cada centre s'ocupa d'un aspecte de les llengües minoritzades de la UE: educació (Frísia), mitjans de comunicació (Gal·les) i legislació (Catalunya), posant a l'abast de tota persona interessada un centre de recursos especialitzat i un servei d'informació expert. Així mateix, la xarxa crea un espai d'intercanvi d'experiències i documentació entre les diferents comunitats lingüístiques europees. El 2009, amb la renovació i ampliació del projecte europeu de la xarxa de centres sobre diversitat lingüística, Mercator consta de dos socis més: L'Institut de Recerca sobre Lingüística, a l'Acadèmia Hongaresa de les Ciències (Budapest, Hongria) i el Centre d'Estudis Finesos, a la Universitat de Mälardalen (Eskilstuna, Suècia).

El centre dedicat als drets lingüístics (Mercator - Dret i Legislació Lingüístics) està situat al CIEMEN. Les principals activitats durant el 2009 han estat les següents:

1.1. Continuació de les línies de treball pròpies

- Seguiment dels processos legislatius de les institucions regionals, nacionals i internacionals per a l'actualització i manteniment dels recursos documentals en línia, accessibles al web de Mercator (<http://www.ciemn.cat/mercator/>);
- Servei de consultes especialitzades gratuïtes: sol·licitud d'informació per part de diverses organitzacions europees, investigadors en la matèria i periodistes, entre ells membres de l'Acadèmia Frisona (Fryske Akademy), de la Plataforma per la llengua, de l'AIGE (International European Youth Association) de Nàpols, i de la Secretaria de Política Lingüística.
- Segona fase de l'ampliació de la informació continguda a la base de dades de legislació lingüística conjunta de Mercator i de la Secretaria de Política

Lingüística de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el conveni a tres anys signat amb la Secretaria (vegeu apartat 1.3.).

- Publicacions:
  - S'han publicat 11 *Newsletter* (números 47 a 57), butlletí conjunt dels tres centre Mercator, amb el seguiment, per part de Mercator-Legislació, de les notícies relacionades amb la legislació lingüística als estats europeus. En cada *Newsletter* hi ha de 3 a 5 notícies d'aquest àmbit;
  - Manteniment de publicacions pròpies de Mercator-Legislació:
    - a. Documents de treball: edició d'un document de treball sobre l'asturleonés, a punt de publicació en tancar l'any;
    - b. Butlletí de Mercator: represa de la publicació del Butlletí amb l'aparició dels números 69 i 70 corresponents al primer i segon semestre de l'any 2009, butlletí de novetats legislatives en català, anglès i la llengua original de les legislacions publicades.
- Participació en conferències, seminaris i altres esdeveniments rellevants d'àmbit europeu i nacional:
  - Participació de Mercator Legislació al *Seminari d'experts* organitzat per la Xarxa Mercator de Centres sobre Diversitat Lingüística el 7 de març a Ljouwert / Leeuwarden (Frísia) de preparació de la 1a Conferència Mercator.
  - Assistència al seminari "Conflictes i justícia al Caucas Nord" de la Lliga dels drets dels pobles en el marc de la campanya *Txetxènia, trenquem el silenci*, celebrat el 27 de març de 2009 al Pati Manning de Barcelona (Catalunya).
  - Assistència a la jornada "Multilingüisme i riquesa dels estats: una recerca empírica" de David Laitin organitzada per la Càtedra de multilingüisme Linguamón-UOC, celebrada el 6 de maig de 2009 al Centre de suport de la UOC (Rambla Catalunya, 6) de Barcelona (Catalunya).
  - Participació del CIEMEN a les *I Xornaes sobre Moceda y Llingües Minorizaes* organitzades pel Consell de la Joventut del Principat d'Astúries (CMPA) i la Xunta Moza, celebrades del 8 al 9 de maig de 2009 a Oviedo (Astúries) amb la presentació de Mercator Legislació "Herramientas para la normalización: políticas lingüísticas y ámbito jurídico".

- Participació de Mercator Legislació a la *1a Conferència Mercator: Desenvolupaments en el currículum de l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües en l'educació primària i secundària* organitzada per la Xarxa Mercator, celebrada del 17 al 18 de setembre de 2009 a Ljouwert / Leeuwarden (Frísia), amb la presentació "La nova Llei d'educació de Catalunya: Consolidació del model lingüístic català".
- Participació en el II Espai de diàleg de la Lliga dels drets dels pobles "Els drets humans al Caucas Nord" en el marc de la campanya *Txetxènia, trenquem el silenci*, celebrat el 22 d'octubre de 2009 a la seu de la Federació Catalana d'ONG pels drets humans (C/Tàpies), Barcelona (Catalunya).
- Participació de Mercator Legislació al Seminari d'experts organitzat per la Xarxa Mercator de Centres sobre Diversitat Lingüística el 2 de desembre a Eskilstuna (Suècia) de preparació de la 2a Conferència Mercator.

1.2. Posada en funcionament de la Xarxa Mercator de Centres sobre Diversitat Lingüística

Durant el 2009 s'han iniciat les activitats del projecte europeu de Xarxa Mercator de Centres sobre Diversitat Lingüística aprovat per la UE a final de l'any 2008. S'han dut a terme dos *seminaris d'experts*, un a Ljouwert/Leeuwarden (Frísia) el 7 de març sobre educació i llengües minoritàries i el segon a Eskilstuna (Suècia) el 2 de desembre, sobre mitjans de comunicació i llengües minoritàries. Cadascun d'aquests seminaris ha reunit experts en el tema que han fet contribucions a les temàtiques que se'ls han presentat i han contribuït a organitzar la conferència Mercator subsegüent.

El 17/18 de setembre de 2009 es va celebrar a Ljouwert/Leeuwarden (Frísia) la *1a Conferència Mercator: Desenvolupaments en el currículum de l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües en l'educació primària i secundària*, preparada durant el seminari d'experts del març a la mateixa ciutat. El 18/19 de maig de 2010 es celebrarà la *2a Conferència Mercator: L'ús dels mitjans de comunicació, tradicionals o nous, i de les tecnologies de la informació a l'hora d'enfortir la diversitat lingüística i donar suport a l'aprenentatge de llengües a Aberystwyth (Gal·les)*, preparada durant el seminari d'experts del desembre a Eskilstuna (Suècia).

1.3. Col·laboració amb la Secretaria de Política Lingüística

El 2009 s'ha complert amb el compromisos de l'any del conveni de col·laboració per tres anys (2008-2010) amb la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya per al manteniment de la base de dades de legislació CIEMEN-Mercator/Secretaria de Política Lingüística i la seva ampliació als Estats europeus no inclosos en la UE i als Estats de la Mediterrània no europea.

Durant aquest segon any, s'han introduït les dades corresponents a la legislació estatal que afecta l'àmbit lingüístic i els estatuts i lleis lingüístiques subestats, en cas d'haver-n'hi, dels estats del primer bloc geogràfic de l'ampliació (Estats incorporats a la UE durant el 2007 (Romania i Bulgària), estats d'Europa occidental que no formen part de la UE i estats dels Balcans occidentals), alhora que s'ha continuat amb el manteniment de les dades corresponents als estats que ja integraven la base de dades.

2. DIFUSIÓ

2.1. Publicacions

2.1.1. Revista *Europa de les Nacions*

Durant l'any 2008 s'han publicat 4 números de l'*Europa de les Nacions* (del 70 al 73). Habitualment entre les matèries tractades per la revista hi ha qüestions relacionades amb la llengua catalana.

2.1.2. Diari digital *Nationalia*

El 2009 ha estat el segon any de publicació de *Nationalia*, el diari digital del CIEMEN, en català i en anglès. El diari, que ha publicat ininterrompudament fins avui, ha aconseguit consolidar una periodicitat diària en els seus continguts. El fet que les notícies relacionades amb la llengua i la cultura catalanes siguin publicades també en anglès en permet una difusió d'abast mundial.

2.1.3. Mapa *Peoples of the world*

El mes de març de 2009 s'ha publicat en format paper el mapa *Peoples of the world*, un panorama dels 700 pobles numèricament més grans del món. L'edició del mapa ha anat a càrrec de l'entitat bretona Eurominority, amb la qual el CIEMEN i altres entitats i organitzacions catalanes han col·laborat per tal d'aportar els seus coneixements per a l'elaboració del mapa. El resultat ha estat un document que està disponible per ser difós arreu del món mitjançant la seva adquisició a internet (al web www.eurominority.eu) i que es presenta en versió trilingüe: anglès, bretó i català.

La participació del CIEMEN en aquesta iniciativa segueix la llarga trajectòria de l'entitat en l'elaboració d'aquesta mena de materials, en la qual és una de les organitzacions de referència a Catalunya.

2.1.4. Principals col·laboracions escrites

- Article de Carles Riera, vicepresident del CIEMEN, “Una oportunitat per als drets col·lectius dels pobles”, per al diari *Avui*, del 28 de gener de 2009 (pàgina 36).
- Article de Quim Arrufat, coordinador de l'àrea de Relacions Internacionals del CIEMEN, “Repensar l'autodeterminació en temps de globalització i crisi”, publicat al setmanari *La Directa* del 4 de febrer de 2009 (pàgines 18 i 19).
- Article d'Arnau Flórez, responsable de Nationalia, “El dret a l'autodeterminació, en primera línia al Fòrum Social”, al digital El Triangle (www.eltriangle.eu) del 5 de febrer de 2009.
- Col·laboració d'Aureli Argemí, amb el text “i diritti umani e i diritti dei popoli nel Mediterraneo”, en la revista *Autonomie – idee per il Friuli* (núm. 18-19, 2009), que recull les ponències i comunicacions presentades en la 3a taula rodona del Grup d'Estudis Històrics i Socials Pordenone, celebrada al CIEMEN (vegeu apartat 2.3.1. dins de la secció de l'àmbit del reconeixement).

2.2. Exposicions itinerants

El CIEMEN ha continuat fent la promoció de les exposicions ja existents en itinerància per les poblacions de Catalunya (“Les llengües un gran tresor” i “Mots amb arrels”, “Les llengües a Catalunya”, “Dungun, punt d’informació sobre llengües”, “Educació i entorn”, “Terra, fotografies de Sebastiao Salgado”, “Vida i obra de Joan Fuster” i “Conviure / Com viure”). A més, s’han afegit dues noves exposicions: “Las lengas, un grand tresaur”, una fita per al CIEMEN perquè es tracta de la seva primera exposició en llengua occitana, i “Les llengües dels catalans”, una aproximació a la diversitat del patrimoni lingüístic català actual. Aquesta darrera mostra s’ha fet amb col·laboració amb el Grup Gela (Grup d’Estudi de Llengües Amenaçades) de la Universitat de Barcelona i el suport de l’Obra Social de Caixa Sabadell. L’exposició substitueix “Les llengües a Catalunya”, que era dedicada a la mateixa temàtica.

Les exposicions que contribueixen a promoure les llengües catalana i occitana i la diversitat lingüística es detallen a continuació:

2.2.1. Les llengües, un gran tresor és una exposició sobre la diversitat lingüística elaborada pel Comitè de Seguiment de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics (CSDUDL). L’exposició s’acompanya del joc informàtic “Eurolang”, d’informació sobre les llengües d’Europa.

Durant el 2009, l’exposició ha recorregut les localitats de Terrassa, el Masnou, Guissona, Tarragona, Mataró, Sant Pere de Vilamajor, Mequinensa i Barcelona, amb un total de 4.600 visitants.

2.2.2. Mots amb arrels és una exposició sobre la toponímia de Catalunya realitzada conjuntament per la Generalitat de Catalunya i la Fundació Caixa de Sabadell. Durant el 2009 ha estat a les localitats següents: Gelida, Valls i les Masies de Voltregà, amb un total de 1.400 visitants.

2.2.3. Les llengües a Catalunya, exposició elaborada pel Grup Gela (Grup d’Estudi de Llengües Amenaçades) de la Universitat de Barcelona, que dona a conèixer la diversitat lingüística existent al nostre país com a resultat de les migracions dels darrers anys, durant l’any 2009 ha itinerat pels municipis de Sant Cugat del Vallès, Sant Sadurní d’Anoia, Solsona, Santa Margarida de Montbui, Barcelona, Mollet del Vallès i Terrassa. Ha rebut un total aproximat de 2.500 visitants.

2.2.4. Les llengües dels catalans, com s'ha dit abans, és la nova exposició del CIEMEN sobre la diversitat lingüística de Catalunya i va començar a itinerar el mes de setembre. En aquest 2009, l'únic municipi on s'ha pogut veure és Esplugues de Llobregat, on va rebre un total de 700 visitants.

2.2.5. Dungun és un punt d'informació sobre la diversitat lingüística per als centres de secundària, sorgit de l'exposició "Les llengües a Catalunya" i produït pel Departament d'Educació. Durant el 2009 no ha itinerat.

2.2.6. Las lengas, un grand tresaur és l'exposició més recent del CIEMEN. Es tracta de la traducció a l'occità i actualització de l'exposició en català "Les llengües, un gran tresor", elaborada pel Comitè de Seguiment de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics (DUDL). La seva presentació pública va tenir lloc a Vielha el mes de juliol, on la van visitar més de 300 persones.

Totes exposicions anteriors estan incloses en el catàleg d'activitats promogudes pel Departament d'Educació dins els Plans Educatius d'Entorn.

Les que han tingut més èxit han estat "Les llengües un gran tresor" i "Les llengües a Catalunya", perquè connecten molt directament amb la realitat dels centres educatius.

La informació sobre les exposicions és disponible a la web del CIEMEN: <http://www.ciemem.cat/exposicions.htm>

2.3. Altres activitats rellevants

Durant l'any han visitat la seu del CIEMEN diverses persones, a títol individual i en grup, amb predomini dels estudiants universitaris estrangers. Totes s'han interessat pels objectius del CIEMEN i per les activitats que duu a terme, i han apreciat el treball pedagògic i el fet que l'entitat contribueixi a difondre la idea que la unió, la convivència i la pau només són possibles a través del respecte a la diversitat i a la defensa dels drets humans, individuals i col·lectius, fonament de la democràcia.

A més, el CIEMEN ha promogut activitats a la sala d'actes de la Fundació i ha participat en activitats organitzades arreu del territori nacional. Entre elles, destaquem:

2.3.1. Actes a la Sala Abat Escarré (Espai CIEMEN)

Entre tots els actes que s'han realitzat duran el 2009 es remarquen aquells que han tingut relació, directa o indirecta, amb la difusió i promoció de la llengua.

- 2 de juny. El CIEMEN va acollir una de les presentacions de la campanya de recollida de signatures "Televisió sense fronteres" a Barcelona, impulsada per Acció Cultural del País Valencià, per tal que les emissions de Televisió de Catalunya es puguin continuar rebent al País Valencià.
- 1 d'octubre. Seminari sobre política lingüística i informació a Catalunya, dins de les jornades que els periodistes ladins i friülans van celebrar en aquelles dates a Barcelona. El seminari va comptar amb les intervencions de Vicent Partal, director de VilaWeb; Àlex Gutiérrez, president de la Fundació Espai Català de Cultura i Comunicació; Xesca Oliver, coordinadora de comunicació de la Secretaria de Política Lingüística, i Arnau Flórez, responsable del diari digital Nationalia, que edita el CIEMEN.
- 9 i 10 d'octubre. Celebració, a la seu del CIEMEN de Barcelona, del primer seminari conjunt entre la Vall d'Aran (Catalunya) i la Vall de Fascia (Ladínia, província de Trento) sobre l'occità i el ladí. Hi van assistir delegacions de l'Aran i de Fascia (vegeu punt 2 dins "Àmbit de reconeixement").
- El CIEMEN també ha participat en diferents actes organitzats per altres entitats que tenen la seu dintre de l'Espai Ciemen.

2.3.2. Actes arreu de Catalunya

- 16 de juliol. El president i la coordinadora del CIEMEN, Aureli Argemí i Maria Areny, han presentat a l'Ajuntament de Vielha e Mijaran la nova exposició "Las lengas, un grand tresaur", la primera que el CIEMEN elabora en occità. A la biblioteca municipal de Vielha, Aureli Argemí ha pronunciat la conferència "Es lengües en mon".

- 22 d'octubre. Conferència “Les llengües d'Europa”, a càrrec del president del CIEMEN, Aureli Argemí, a la Facultat de Filologia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona, a Bellaterra.
- 21 de novembre. Assistència a la presentació del Centre de Visitants de la Casa de les Llengües, al barri del Poblenou de Barcelona.
- 21 de desembre. Participació a l'acte d'homenatge a l'escriptor occità Robert Lafont al Parlament de Catalunya.

2.3.3 Actes fora de Catalunya

- 10 de febrer. Conferència sobre diversitat lingüística en el marc de l'Euripa de les Llengües, al Palau de la Província d'Udine (Friül, Itàlia), a càrrec d'Aureli Argemí, president del CIEMEN.
- 5 d'octubre. Conferència “El valor de la diversitat lingüística i cultural”, a càrrec del president del CIEMEN, Aureli Argemí, al Centre de Conferències de la Universitat de Ginebra (Suïssa).

3. CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I ARXIU

3.1. Biblioteca

S'ha continuat la inclusió a la base de dades dels llibres sobre les matèries corresponents als diversos apartats del centre (Generalitats, Minories, Drets Humans, Nacions sense estat, etc.) que encara no hi eren.

3.2. Publicacions periòdiques

Ha continuat l'intercanvi amb revistes i altres publicacions periòdiques per tal de mantenir-ne actualitzat el fons. A canvi s'han continuat enviant els nous exemplars d'*Europa de les Nacions*.

3.3. Hemeroteca

Ampliació de l'hemeroteca amb les notícies rebudes a través de les llistes d'informació d'Internet, que es guarden en format pdf. La manca de temps fa que no sigui una feina feta exhaustivament. Les fonts provenen generalment

dels diaris *Avui*, *El Periódico* (versió en català), *El País*, *La Vanguardia* i *Le Monde Diplomatique*.

També s'ha començat la digitalització dels diversos articles de premsa existents al centre en suport paper. Es guarden en format pdf.

3.4. Arxiu

S'ha continuat organitzant l'arxiu fotogràfic i audiovisual del CIEMEN i a establir-ne la BDD. Igualment, aquest arxiu s'ha ampliat amb les imatges preses al llarg de l'any a les diferents activitats en què ha participat l'entitat.

3.5. Visites

Hem rebut investigadors estrangers a la biblioteca per recerca d'informació sobre legislació de les llengües minoritzades. També s'ha rebut una estudiant sarda que ha completat al CIEMEN una tesi sobre el nacionalisme català i un estudiant kurd que ha fet un estudi sobre la legislació catalana en relació a la llengua pròpia del nostre país.

Igualment, s'han rebut consultes per telèfon i per correu electrònic sobre el Centre i el seu contingut.

3.6. Manteniment del fons

S'ha mantingut l'increment del fons bibliogràfic del centre de documentació bàsicament amb llibres arribats per fer-ne la ressenya a les publicacions del CIEMEN o cedits directament.

3.7. Projecte National Movements & Intermediary Structures in Europe (NISE)

De la mà de l'Arxiu de Documentació del Nacionalisme Flamenc (ADVFN, en les seves sigles en flamenc, amb seu a Antwerpen, Flandes), s'inicia el projecte europeu NISE, dedicat a crear una xarxa de centres d'estudi i documentació de les estructures intermitges del nacionalisme de nacions sense estat a Europa. El CIEMEN visita l'ADVFN i acorda ingressar a la xarxa que iniciarà els primers congressos (27-28 maig 2010, a Skopje – Macedònia) i

reunions (tardor 2010, Barcelona – Països Catalans) durant l'any següent.
Podeu visitar la pàgina del projecte a www.nise.eu

ÀMBIT DEL RECONeixEMENT

1. PARTICIPACIÓ EN ORGANISMES/ENTITATS INTERNACIONALS

1.1. EURALAT

El CIEMEN ha continuat amb el seu compromís actiu en la xarxa internacional EURALAT, participant en les seves activitats i reunions.

El mes de juliol, Euralat es a trobar de nou a les jornades organitzades per ARCI a Sulcis, Sardenya, i el CIEMEN va ser-hi present dinamitzant debats entorn dels drets col·lectius dels pobles i nacions minoritzades.

Fruit d'aquestes reunions, i a proposta de la Coordinadora Andina d'Organitzacions Indígenes (CAOI), es projecta celebrar un Fòrum Crisi de Civilitzacions en el marc del proper Fòrum Social Mundial del 2009 (vegeu apartat següent), que comença a organitzar-se el Fòrum Social Mundial 2009 (Belém do Pará, Brasil), i entre d'altres s'estableix a la xarxa telemàtica a través de: <http://www.paradigmasalternativos.com/>

1.2. Fòrum Social Mundial 2009 (FSM), Belém do Pará, Brasil

1.2.1. Organització de l'Espai pels Drets Col·lectius dels Pobles

Després de mesos de preparació, el CIEMEN engega a finals de gener l'Espai pels Drets Col·lectius dels Pobles, un conjunt de carpes i activitats en el marc del Fòrum Social Mundial 2009, celebrat en territori de l'Amazonia, a Belém do Pará (Brasil, del 27 de gener a l'1 de febrer. Delegats internacionals de més de vint nacions sense Estat i pobles originaris d'Amèrica Llatina es donen cita en un dels espais temàtics més novedosos i concorreguts de l'edició 2009 del Fòrum Social Mundial, de la mà del CIEMEN i amb l'ajuda financera de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

El darrer dia del Fòrum, diumenge dia 1 de febrer, té lloc a l'Espai l'Assemblea temàtica dels Drets Col·lectius dels Pobles, que acorda un manifesta conjunt per impulsar le dret a l'autodeterminació en el marc de la societat civil organitzada entorn del Fòrum Social Mundia, alhora que es dona cita perquè l'any següent, el 2010, es constitueixi una Xarxa Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles, en el marc d'un encontre que ha de tenir lloc en territori català.

Podeu trobar tota la informació referent a l'Espai al blog <http://autodeterminaciofsm2009.wordpress.com>

1.3. Fòrum Social Català (FSCat)

L'any 2009, com que hi ha Fòrum Social Mundial, no hi ha Fòrum Social Català, atès que es van alternar. No obstant això, a partir de maig de 2009 s'inicien les reunions de les entitats promotores d'aquest esdeveniment a la seu de Justícia i Pau, entre les quals el CIEMEN hi participa.

1.4. Consell de Drets Humans de l'ONU (Ginebra)

L'any 2009, el CIEMEN s'instal·la a Ginebra, a la Maison des Associations, on hi té l'adreça postal i l'oficina pels afers relacionats amb el Consell de Drets Humans. Verena Graf, jurista amb llarga experiència en el marc del Consell de Drets Humans i com a ex-Secretària general de la Lliga Internacional per a la Defensa i l'Alliberament dels Pobles, entra a formar part de l'equip del CIEMEN i en serà la seva delegada a Ginebra. Paral·lelament al seguiment dels treballs diplomàtics per impulsar la Declaració Universal de Drets Lingüístics, el CIEMEN s'ocuparà des de l'oficina de Ginebra de donar cobertura a diferents delegacions de pobles sense estat, especialment l'any 2009 a delegacions del País Basc, de Tàmil Eelam, de pobles indígenes, de kurds iranians i de kurds de Turquia.

A la sessió de juny de 2009, el president del CIEMEN Aureli Argemí va tornar a fer una intervenció oral en el plenari del Consell de Drets Humans per reforçar els treballs diplomàtics entorn a la Declaració Universal de Drets Lingüístics.

1.5. ECOSOC, Nacions unides (Nova York)

L'any 2007 el CIEMEN va enviar una sol·licitud a la seu de l'ONU a Nova York per optar a gaudir de l'estatus consultiu ECOSOC. Aquest estatus permet participar com a ONG consultiva de l'ONU en diversos organismes, tals com la UNESCO, el Consell de Drets Humans o l'OIT.

L'any 2009, el CIEMEN ha assistit dues vegades (a les sessions de gener i maig) a les reunions del Comitè d'ONG de l'ONU, comitè format per 17 estats que assessoren l'Assemblea General sobre les sol·licituds d'ONG per obtenir l'estatus consultiu ECOSOC. En ambdues reunions s'acorda posposar la decisió sobre l'ingrés del CIEMEN, ateses les reticències principalment dels estats d'Israel i Turquia, que envien una bateria de preguntes a l'entitat. Les respostes i gestions diplomàtiques del CIEMEN aconseguixen l'acord d'Israel, però no el de Turquia, que continuarà posant traves a l'accés del CIEMEN a l'estatus consultiu ECOSOC.

1.6. Conferència de Nacions sense Estat d'Europa (CONSEU)

Els dies 20 a 22 de novembre, el CIEMEN organitza, juntament amb l'Obra Cultural Balear i el Grup Blanquerna, un seminari internacional sobre "Turisme, identitat i territori a la Mediterrània", a ciutat de Palma. El seminari va aplegar representants polítics de Malta, Còrsega, Illes Fèroe, etc.

1.7. Oficina Europea de les Llengües Menys Difoses (European Bureau for the Lesser Used Languages - EBLUL)

El CIEMEN forma part de l'EBLUL des del 1986 com a membre actiu i representant de la comunitat lingüística catalana dins l'Estat espanyol i Europa.

El Comitè EBLUL Estat espanyol està format pel CIEMEN (llengua catalana), la fundació Aurten Bai (èuscar) i l'Asociación Sociopedagógica Galega / A Mesa pola Normalización Lingüística (llengua gallega).

El CIEMEN ha continuat durant l'any com a membre actiu d'aquesta xarxa.

1.8. Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity - NPLD)

EL CIEMEN forma part de la Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (Network Promoting Linguistic Diversity - NPLD), xarxa paneuropea que engloba llengües constitucionals, regionals i d'estats petits per promoure la diversitat lingüística en el context d'una Europa multilingüe.

La xarxa està formada per més de 20 membres entre governs, institucions i entitats europeus, que hi participen a diferents nivells. Els objectius de la xarxa són compartir les millors pràctiques en planificació lingüística i crear projectes conjunts, basats en la llengua, entre els seus membres.

També és un dels seus objectius ser un grup de pressió per mantenir en l'agenda del Parlament Europeu, de la Comissió Europea i del Consell d'Europa les llengües regionals i dels Estats petits. Els temes inclouen la igualtat i els drets lingüístics.

El mes de juny el CIEMEN va participar en l'assemblea general de socis, celebrada a Barcelona, on es van analitzar les activitats que està duent a terme la xarxa a favor de la diversitat lingüística a Europa i on es van planificar les accions futures.

1.9. Associació Diverslinguae

L'any 2009, tal com s'havia decidit l'any anterior, ha quedat constituïda l'associació "Diverslinguae", fundada pel CIEMEN juntament amb entitats del País Basc i Galícia, totes elles membres del comitè de l'EBLUL a l'Estat espanyol.

L'objectiu de l'associació és intentar incidir en la política lingüística de l'Estat espanyol vers la seva diversitat lingüística, per fer que la societat civil espanyola conegui millor la realitat plurilingüe de l'Estat i la reconegui.

Malgrat que la xarxa no ha pogut iniciar cap projecte concret durant l'any, sí que ha decidit començar a dur a terme accions concretes el 2010. El 26 de novembre va tenir lloc a la seu del CIEMEN a Barcelona l'assemblea anual de Diverslinguae, en què es va plantejar la celebració d'unes jornades sobre educació a Pamplona, així com la creació d'un web que difongui les activitats de la xarxa i que expliqui la diversitat lingüística dins de l'Estat espanyol.

2. ALTRES ACTIVITATS RELLEVANTS EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL

El CIEMEN ha impulsat diverses trobades a favor de la diversitat lingüística, en què la promoció de les llengües catalana i occitana han tingut un paper destacat. En destaquem les següents:

- 9 i 10 d'octubre. Celebració, a la seu del CIEMEN de Barcelona, del primer seminari conjunt entre la Vall d'Aran (Catalunya) i la Vall de Fascia (Ladínia, província de Trento) sobre l'occità i el ladí. Hi van assistir delegacions de l'Aran i de Fascia. En el marc del seminari es va celebrar una presentació pública del fòrum, amb les intervencions del síndic d'Aran i del president del Comprenjorie Ladin de Fascia.
- 28 i 29 d'octubre. Amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO de Llengües de l'Institut d'Estudis Catalans i de diverses entitats del Friül, el CIEMEN va organitzar la quarta edició de la taula rodona Identitat, Europa, Mediterrània, que per primera vegada van tenir lloc a la seu de l'IEC. Un dels aspectes tractats en aquestes jornades, que van reunir prop d'una trentena de destacats acadèmics d'arreu de la Mediterrània, va ser la llengua. La cultura i la llengua catalanes van ser l'eix de diverses de les ponències presentades.

3. PARTICIPACIÓ EN ALTRES ENTITATS/ORGANISMES NACIONALS

El CIEMEN ha participat en els diferents actes organitzats per entitats de les quals és membre, bé corporativament, bé de manera individual però en tant

que CIEMEN, entre elles: Plataforma pel Dret de Decidir (PDD), Fòrum Català per al Dret a l'Autodeterminació (FOCDA), Observatori de la Llengua, Europa Diversa, Noves Bases de Manresa, Grup Sobiranista i Cercle XXI.

Les que tenen relació directa amb la promoció de la llengua s'introdueixen a continuació.

3.1. Observatori de la Llengua Catalana

El CIEMEN, que és una entitat fundadora de l'Observatori, participa en les seves reunions i dóna el seu parer sobre els diversos informes que el mateix Observatori elabora i publica durant l'any sobre l'estat de la llengua catalana.

En aquest sentit, el 27 de novembre el CIEMEN va acollir la celebració de la V Jornada de l'Observatori de la Llengua Catalana (vegeu punt 2.3.1. de l'àmbit de coneixement).

3.2. Cercle XXI

Participació en les reunions d'aquesta entitat que reuneix, periòdicament, diverses persones del món acadèmic i associatiu, per estudiar les respostes que cal donar a les situacions difícils per què passa la llengua catalana.

4. ALTRES ACTIVITATS RELLEVANTS EN L'ÀMBIT NACIONAL

4.1. Onze de Setembre: Fira de la Terra i Festa de la Llibertat

El CIEMEN, conjuntament amb altres entitats, participa la Comissió Onze de Setembre, responsable de l'organització dels actes que es celebren a l'Arc de Triomf el dia Onze de Setembre i que tenen com a actors membres de la societat civil.

Alhora, el CIEMEN col·labora amb el col·lectiu Gent de la Terra en l'organització de la Fira de la Terra, que aplega més d'un centenar d'entitats i moviments socials a l'Arc del Triomf de Barcelona.

Enguany el CIEMEN va organitzar al seu estand, i per segon any consecutiu, una exposició sintètica sobre la feina i els objectius de l'entitat, i va presentar

públicament el nou mapa *Peoples of the world* (vegeu punt 2.1.3), que va tenir una bona acollida per part dels assistents.

ÀMBIT DE COOPERACIÓ

1. Projectes en curs

1. Elaboració, edició i publicació de materials d'ensenyament del kurd.
2. Creació del Centre d'Estudis i Documentació de la *Nakba*
3. "Promoció i foment de les cultures africanes com a eina de diàleg intercultural mitjançant contes africans i metodologies de resolució de conflictes" a punt de publicar-se
4. Activitats "Amb Palestina al cor"
5. Documental sobre els moviments indígenes a l'Índia Janadesh: veredictes populars. Presentació al mes d'octubre.

2. Projectes per als quals s'ha demanat subvenció

1. Formació dels joves refugiats i desplaçats palestins en perspectiva històrica i drets humans per a la millora de la governabilitat democràtica
2. Kurdistan: un país per aprendre i ensenyar.

El projecte comprèn dues actuacions: una a Catalunya i una al Kurdistan. L'actuació a Catalunya consistirà en xerrades, la celebració del *Newroz* (any nou kurd) i l'edició d'un llibre divulgatiu, a fi de fer conèixer el conflicte kurd. L'actuació al Kurdistan, feta a través de *Kurdi Der*, formarà docents per a l'ensenyament de la llengua kurda a dos grups diferenciats: la formació d'infants de 5 a 11 anys i la formació d'adults analfabets de pobles petits i ciutats d'arreu del territori kurd de Turquia.

3. Bolívia: CONAMAQ

GUARDONS

Lliurats

L'entitat ha celebrat la XX edició dels guardons CIEMEN a dues persones que han destacat per la defensa dels drets dels seus respectius pobles, amb una llarga trajectòria en els seus respectius països.

El guardó nacional ha estat per a Vicent Maurí, mestre i sindicalista valencià i portaveu de la Intersindical Valenciana. Maurí ha destacat per la seva trajectòria cabdal en la història recent de l'ensenyament valencià i envers una figura que avui segueix activa en la reivindicació d'un

sistema educatiu plurilingüe, i contra les polítiques educatives del Govern de la Generalitat valenciana.

El guardó internacional CIEMEN ha estat lliurat a la Coordinadora Andina d'Organitzacions Indígenes (CAOI), que fou recollit pel seu coordinador general, Miguel Palacín, de nacionalitat peruana. El CIEMEN va voler reconèixer la tasca d'aquesta organització de referència dins de l'efervescent moviment

indígena de l'Amèrica Llatina. La CAOI aglutina col·lectius indígenes d'Equador, Perú, Bolívia, Colòmbia, Xile i l'Argentina.

El guardó internacional ha estat lliurat el mes d'abril, mentre que el nacional ha estat lliurat el mes de maig. En ambdós casos, l'acte han tingut lloc a la sala Abat Escarré de la seu del CIEMEN.